

שיחת השבוע

ערב

חג-הסוכות

הגיליון השבועי לכל יהודי 926

י"ד בתשרי התשס"ה
(29.9.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונב

יש חדש

שמחה בסוכות

צעירי-חב"ד נערכים לפעילות הגדולה בימי חג-הסוכות. מאות סוכות נידות יסובבו אל"ה בחוצות הערים והיישובים, ויזכו את המוני בית-ישראל במצוות החג. במרכזי הערים מציבים בתי-חב"ד את 'סוכות האחוזה', שיאפשרו לציבור לקיים את מצוות החג. חסידי חב"ד ישמחו את כוחות הביטחון, ובייחוד את החיילים המשרתים ביש"ע. כמורכך תהיה פעילות מיוחדת במרכזים רפואיים, בבתי-אבות, בריכוזי עולים ואף בבתי-כלא. בלילות חול-המועד יערכו אל"ה עצרות גדולות של שמחת בית-השואבה. הציבור מוזמן.

חוגגים בחברון

היישוב היהודי בחברון מצפה לעליית המוני בית-ישראל לחברון בימי חול-המועד סוכות. בימים ראשון ושני תהיה מערת-המכפלה פתוחה כולה, לרבות אולם יצחק, כל היום, ויתקיימו אירועים עם מיטב אמני הזמר החסידי. כל האירועים, הדרכים והסיעות מאובטחים על-ידי כוחות הביטחון. הסעות מכל רחבי הארץ. לפרטים 1-800-400456.

הקפות במערה

במוצאי שמחת-תורה יערכו צעירי-חב"ד הקפות שניות במערת-המכפלה עם תושבי היישוב היהודי בחברון ועם ציבור מגוון שיבוא מכל רחבי הארץ. ההקפות מתאמות עם כוחות הביטחון. לפרטים 1-800-400456.

הקפות בגוש קטיף

הקפות והתוודעויות חסידיות יהיו בשמחת-תורה גם בנווה-דקלים שבגוש קטיף, על-ידי תורת חב"ד לבני-הישיבות עם מוסדות התורה ובית-חב"ד בגוש. יממה שלמה של שמחה והתעלות-הנפש, עם משפיעים חסידיים. הסעות ממוגנות. טל' 052-8350355.

זמני השבוע

יושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-עזרא	5:06	5:08	4:57	5:06	4:51
כניסת החג	6:23	5:06	5:08	4:57	5:06
צאת החג	6:02	6:04	6:03	6:04	6:02

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

קחו אחדות, קחו שמחה

ביום-הכיפורים ובשמחת-תורה כולנו רואים עד כמה המחיצות שבין חלקי העם הן מלאכותיות וחיצוניות. חשוב במיוחד להעמיק את האחדות נוכח המבחנים הקשים העומדים לפתחנו

זו משמעותם של ימי חג-הסוכות ושמחת-תורה. הסוכה, המבטאת את אהבת-ה' לעמו ואת הביטחון המוחלט שלנו בו ובהשגחתו; ארבעת המינים, המייצגים את כל הסוגים שבעם-ישראל, והמבטאים את רעיון האחדות הפנימית של כל חלקי העם היהודי.

וכל זה נכנס אחר-כך לתנור החם של שמחת-תורה — שמחה עצומה, טהורה, שאינה מבחינה בין יהודי ליהודי. שמחה שמאחדת את כל בני העם היהודי, מהגדול שבלמדנים ועד הפשוט שבפשוטים. שמחה שבה הלב נפתח באהבה אין-סופית אל ה' ותורתו, כפי שאנו רואים בכל שנה ושנה בבתי-הכנסת ובכיכרות הערים.

לא להתפרק מבפנים

ערכים אלו חשובים לנו דווקא במציאות הנוכחית, רוויית המתחים. גם כשיש חילוקי-דעות אנו נדרשים לסלק את העוינות והשנאה. זאת אפשר להשיג רק על-ידי העמקת המכנה המשותף המחבר את כולנו. ככל שנחוש יותר שכולנו יהודים ואחים, כן אפשר לצפות שירד מפלס היריבות ותגבר האחדות.

הערכים הללו ממלאים את חגי תשרי, ובעיקר את חלקו השני של החודש — ימי חג-הסוכות ושמחת-תורה. אין אלה דברים שבתאוריה בלבד. ביום-הכיפורים ובשמחת-תורה כולנו רואים עד כמה המחיצות שבין חלקי העם הן מלאכותיות. ההמונים הגודשים את בתי-הכנסת מעידים יותר מכול, כי בלב כולנו פועמת נשמה יהודית שהיא חזקה יותר מכל ההבדלים.

חשוב במיוחד להעמיק את האחדות נוכח המבחנים הקשים העומדים לפתחנו. לעיתים אנו שוקעים כל-כך במאבקים הפנימיים, עד שאנו שוכחים כי סביבנו אורבים זאבי-טרף, המיחלים להתפרקותה של החברה היהודית מבפנים. אסור לנו לתת לאויבינו את המתנה הזאת. ככלות כל הוויכוחים, כולנו יהודים, כולנו אחים. נצא לשנה החדשה מאוחדים ומלאי שמחה ועוז-רוח, ובע"ה נזכה שהאחדות והשמחה יביאו לנו את הגאולה האמיתית והשלמה.

לכאורה נראה כי צפויה לנו שנה לא-קלה. האווירה המתחממת בשל תכנית ה'הינתקות' האומללה, היא רק סנונית ראשונה המבשרת את המאבק הציבורי החריף שעתיד להתפתח, ככל שיתקדמו מהלכי התכנית. גם בתחום החברתי ובנושאי דת ומדינה מצטברים והולכים מטעני מרידות קשים, שעלולים להתפרץ בעוצמה רבה בשנה החדשה.

אבל דבר אחד כבר למדנו מההיסטוריה הארוכה של העם היהודי, ואפילו מאירועי השנים האחרונות — שאצלנו שום-דבר אינו מתנהל על-פי התחזיות האנושיות, ושדווקא הבלתי-צפוי הוא הצפוי. בארץ שבה תחזית לשבוע-שבועיים היא כמעט עתידנות, אין טעם לנסות לחזות את ההתפתחויות לטווח של שנה שלמה. הכול יכול להשתנות מן היסוד.

יוצאים עם שיר-ניצחון

דווקא משום כך ראוי להתנתק מעט מהאירועים האקטואליים ולהיכנס לתוך העולם הרוחני המופלא של חודש תשרי. הקב"ה הציב בתחילת השנה את חודש תשרי, העשירי בחגים ובמועדים, כדי שנצטייד בכל הכוחות הדרושים לנו להמשך תפקודנו בשאר ימות השנה. כל חג ומועד מעשיר אותנו בערכים ובתכנים מיוחדים, ויחד הם יוצרים שלמות שמעניקה לנו כוחות רעננים לשנה החדשה.

חלקו הראשון של החודש הוא 'הימים הנוראים', ימי דין ורחמים, ימי תפילה ותשובה. בימים האלה אנחנו מטהרים את עצמנו מכל הדברים השליליים שאולי דבקו בנו בשנה שחלפה, מקבלים עלינו מחדש את מלכותו של הקב"ה וחושפים את הנקודה היהודית הפנימית שבתוכנו.

אבל כדי שנצליח במעשינו במשך כל השנה, לא די להצטייד בירת-שמים ובהחלטות טובות. חיילים יוצאים לקרב ובפיהם שיר-ניצחון, מלאי שמחה והתרוממות-רוח. עלינו למלא את עצמנו במאגרים של שמחה, אהבת-ישראל ואהבת ה'.

שלוש סוכות ומשמעותן

להתנתק מהארץ ולעלות למעלה-מעלה.

ההתחברות המושלמת

השלב השלישי בהתקשרות עם הקב"ה יהיה לעתיד לבוא. בזמן הזה, אף שניתנה לנו האפשרות להתחבר עם הקב"ה על-ידי התורה והמצוות, עדיין אנו חשים את המציאות העצמית שלנו, והרגשה זו מפריעה לדבקות האמיתית בקב"ה. לעתיד לבוא נגיע לדבקות מוחלטת באלוקות, בלא שהרגשת המציאות העצמית תפריע לה.

דבקות זו באה לידי ביטוי ב'לווייתן', מלשון "הפעם ילווה אישי אליי", לשון של צוותא והתחברות. הלווייתן גם חי במים, שאין שם מציאות של טומאה, והחיים במים ממחישים גם-כן את החיבור ההדוק למקור החיות. ה'לווייתן' מסמל אפוא את עבודת ה' בימות המשיח, כאשר נגיע לדבקות באלוקות. אולם לדבקות זו אפשר להגיע רק לאחר קיום המצוות בזמן הזה, ולכן אמרו חז"ל שעל-ידי קיום מצוות סוכה בזמן הזה נזכה "לישב בסוכת עורו של לווייתן לעתיד לבוא".

(רשימות גיליון סב)

עליהן. מצד אחד, הדבר מבטא את מעלתם הגדולה ואת התבטלותם העצמית לקב"ה. מצד שני, מכיוון שקיימו את המצוות בכוח עצמם, ולא על-פי ציווי ונתינת-כוח מלמעלה, היו המצוות שלהם מוגבלות למידת העלייה האפשרית על-ידי יצור נברא ולא מעבר לכך.

מצוות בכוחו של הבורא

דבר זה בא לידי ביטוי סמלי בעובדה שה'סוכה' שלהם הייתה בדמות צל העץ. העץ, המחובר לקרקע, רומז על חוסר היכולת להתרומם מהגבלות הארציות. ככל שיהיה גדול ומצל, עדיין ישאר קשור ומחובר לארץ ולא יוכל להתעלות גבוה יותר.

לעומת זאת, המצוות שלאחר מתן-התורה, מכיוון שהן נעשות על-פי ציווי וכוח מיוחד של הקב"ה, מאפשרות לאדם להתרומם מהגבלותיו כנברא ולהגיע לחיבור והתקשרות עם האין-סוף. לכן המצוות שלנו מרומזות בסוכה, שהסכך שלה חייב להיות דווקא 'תלוש', ודווקא למעלה מעשרה טפחים, דבר המסמל את היכולת

זכות מה קיבלו בני-ישראל את מצוות הסוכה? אומר המדרש, שמצווה זו ניתנה לנו בשכר מה שאמר אברהם אבינו למלאכים "והישענו תחת העץ". אברהם נתן למלאכים את צילו את העץ, ובשכר זה אנו זוכים לשבת בצילה של הסוכה. עוד אמרו חז"ל, ש"כל המקיים מצוות סוכה בעולם הזה, זוכה לישב בסוכת עורו של לווייתן לעתיד לבוא".

יש כאן אפוא שלושה סוגים של 'סוכה': א) העץ של אברהם, שבצילו ישבו המלאכים; ב) הסוכה שבה אנחנו יושבים בזמן הזה; ג) "סוכת עורו של לווייתן", שבה נזכה לשבת לעתיד לבוא.

מצוות בכוח הנברא

שלושת העניינים הללו מקבילים לשלוש דרגות בקיום מצוות: א) המצוות שקיימו האבות, קודם מתן-התורה; ב) המצוות שאנו מקיימים, לאחר מתן-התורה; ג) המצוות שנקיים לעתיד-לבוא, בזמן הגאולה.

האבות קיימו את המצוות בלא שנצטוו

מן המעייין

נושא השבוע: חג-הסוכות

אמרת השבוע

אין שלמות

פעם אחת הובא אל רבי שלמה מבוכוב אתרוג נאה ומהודר שלא נראה כמותו. מכל בחינה זה היה אתרוג כליל השלמות, ללא פגם וחסרון כלשהו. בחן הצדיק את האתרוג ושייב אותו, אולם כשהגיע בוקר חג-הסוכות התפלאו הכול לראות שהצדיק מברך על אתרוג אחר.

בינתיים התגבב לסוכתו של הצדיק בחור צעיר כדי להציץ באתרוג המהודר, אך מרוב פחד שמה ייתפס נפל האתרוג מידו. כשנכנס הרבי לסוכה, הבחין שהפיטם מחובר לגוף האתרוג במחט דקה. התברר שנעשתה כאן תרמית, שקודם-לכן לא היה אפשר להבחין בה, אך עתה, משנפל האתרוג, נתגלה הדבר.

אמר הצדיק: "לא בירכתי על האתרוג כי הייתה לי הרגשה שלשלמות כזאת, בלי שום חיסרון, יכולה להיות אך-ורק אצל הקב"ה. עכשיו התברר שאכן 'שלמות' זו הייתה פסולה מעיקרה".

שייטן בסוכה

כאשר היה הר"צ מליובאוויטש ילד קטן לקחו אביו, הרבי הרש"ב, באחד מלילות ימי סוכות להתוועדות חסידית בסוכה. אימו הרבנית חסה עליו ואמרה שהילד צריך לישון. ענה לה הרבי: אין דבר, שייטן בסוכה, וכשיגדל — לא ירצה בעצמו לישון.

לאחר הטהרה

מצוות סוכה ניתנה לאחר יום-הכיפורים, כי לאחר שכל גופו של האדם נטהר ביום-הכיפורים, מכניסים אותו אל תוך מחיצות המצווה.

(חידושי הר"ם)

המצטער — שויצא

על ההלכה "כל המצטער פטור מן הסוכה" אמר רבי לוי-יצחק שניאורסון בדרך צחות: "כל המצטער" — כלומר, אדם שיכול להצטער ממצווה זו ששמה סוכה, מכל סיבה שלא תהיה, אומרים לו — פטור אתה מן הסוכה, כי אינך ראוי להימצא במקום נעלה כזה.

הארה מסוכות המדבר

בכל שנה ושנה, בשעה שישראל יושבים בסוכה, מתעוררת הארה מאותה ישיבה בצל ענני-הכבוד בעת יציאת מצרים; הארה שהיא למעלה מן הטבע.

(שפת אמת)

נעבוע וזעזוע

הסביר הרבי הרש"ב מליובאוויטש: יש ביטוי — 'תנועה של תשובה'. אין הכוונה שהתנועה מביאה את התשובה, אלא שהתשובה מנענעת את האדם ומזעזעת אותו. כך אחרי התשובה של יום-הכיפורים בא בחג-הסוכות הנענוע והזעזוע.

אסיף רוחני

כל ענייני הגשמיות הם בבואה וצל לרוחניות. חג-הסוכות, שהוא זמן האסיף של תבואת השדה בגשמיות, משמש בבואה לכך שכל התורה המצוות והמעשים טובים שאדם קונה לעצמו כל ימות השנה, מתאספים בחג-הסוכות.

(שם משמאל)

נדר

וקיומו

הושענא-רבה תשמ"א, אחר-הצהריים. שעות מספר קודם התקדש חג שמיני-עצרת ושמחת-תורה יצאה מביתו של הרב יצחק זינגר בבני-ברק תהלוכה ובראשה ספר-תורה חדש, שלא מכבר הושלמה כתיבתו. התהלוכה הגדולה חלפה ברחובות העיר, ובסימאה הוכנס הספר לארון-הקודש בבית-הכנסת של קהילת 'חוג חתם-סופר'. הרב זינגר חש כי בכך הוא סוגר מעגל וממלא חוב קדוש שנטל על עצמו לפני שנים רבות.

כשמונה שנים קודם-לכן (בשנת תשל"ג) שיתף הרב זינגר את בני-משפחתו בכוונתו לכתוב בעצמו ספר-תורה. הרעיון עורר מליאה אצל שומעיו. הרב זינגר – מלבד היותו עסוק עד מעל לראשו בניהול תלמוד-התורה 'סודי התורה', שהוא-עצמו נמנה עם מקימיו – לא היה סופר!

"חפץ אני בכל מאודי לקיים את מצוות כתיבת ספר-תורה", נימק הרב זינגר את משאלתו. עוד הוסיף ואמר, כי נועץ בעניין עם כמה מגדולי ישראל והם עודדוהו ונתנו לו את ברכתם. נחוש כדרכו פנה הרב זינגר אל סופר מומחה שילמד אותו את אומנות הסת"ם. לאחר שלמד את המלאכה על-בורייה כתב כמה מגילות, כדי להתרגל ולצבור ניסיון.

כחשש מוכן, החל בכתיבת ספר-התורה. בהדרת-קודש בלתי רגילה עסק במלאכתו. מדי בוקר בבוקר היה טובל במקוה-טהרה ומשלים את כל סדרי הלימוד הקבועים שלו. כל פסוק ופרשה שכתב, למד קודם-לכן ביסודיות מתוך חומש, עם פירוש רש"י ושאר מפרשי התורה.

עוד מנהג שנהג – לפני כתיבת שם ה' היה נוטל את ידיו ומדליק שני נרות. את הנרות הדליק משום שחשש מהפסקת-חשמל בעיצומה של כתיבת השם הקדוש שתגרם לו 'להפסק'. מכיוון שכך עשה בלילות, החיל הנהגה זו גם על כתיבה בשעות היום. לימים אף מצא רמז למנהג זה במילים "באש ובמים באנו על קידוש שמך".

כשהיה הרב זינגר כותב את ספר-התורה שלו לא היה אפשר להפריעו. לא-אחת נאלץ לבקש את סליחת אימו, על שנבצר ממנו להשיב לשיחות הטלפון שלה, כדי שלא להסיח דעת מן הכתיבה.

כשבע שנים רצופות ישב ערב-ערב ועמל ויגע בשקידה על מלאכת-הקודש. זאת, כמובן, לאחר יום גדוש ומתיש בחינוך ילדי ישראל.

אחדות למרות השוני

אחדות ישראל היא מוטיב העובר כחוט-השני במצוותיו של חג-הסוכות. האחדות באה לידי ביטוי הן בסוכה, הן בחיבור של כל ארבעת המינים יחדיו, הן במהותו של כל אחד ואחד מארבעת המינים.

הסוכה מבטאת את האחדות בהיותה "סוכת שלום", וכפשוטו הדברים, שכאשר אדם יוצא מביתו ויושב בסוכה, הוא גם מסיר את המחיצות שבין ובין האנשים האחרים וקל לו יותר להתאחד איתם. חז"ל גם אומרים: "ראויים כל ישראל לישב בסוכה אחת". האחדות מתבטאת ביתר-שאת במצוות ארבעת המינים, הרומזת לכל הסוגים שבעם-ישראל, כדברי המדרש הידועים. ועל כך אומר הקב"ה: "וקשרו כולם אגודה אחת".

אחדות בכל מין

תורת החסידות ('וככה' תרל"ז פרק פז ואילך, 'בסוכות תשב' תשל"ח, 'חוג האסיף' תשמ"ג) מרחיבה את רעיון האחדות שבמצוות חג-הסוכות. היא מגלה את האחדות הקיימת לא רק בחיבור של כל ארבעת המינים יחדיו, אלא גם בכל אחד ואחד מהם בנפרד (אגב כך מוסבר גם-כן, למה אנו נוטלים דווקא את הלולב, ענף התמר, ולא את פרי התמר עצמו).

האחדות המתבטאת באתרוג היא בהיותו פרי ש"דר באילנו משנה לשנה". כל פרי יש לו עונת גידולו, ולאחר מכן הוא נושר או מרקיב. לעומת זאת, האתרוג יכול להישאר על האילן בכל עונות השנה, אין הוא נפגע משינוי העונות, – הוא אף גדל בכל העונות ויש בו ההשפעות של הקיץ והחורף, הסתיו והאביב. כך מבטא האתרוג את אחדותן של כל עונות השנה, היוצרות יחדיו שלמות אחת.

גם הלולב מבטא את רעיון האחדות. הלולב נקרא בתורה "כפת תמרים", והכתיב חסר (כפת, ולא כפות). דרשו מכך חז"ל, שהלולב צריך להיות "כפות" (קטור) – שהעלים יהיו צמודים ומחוברים ולא מפורדים. דבר נוסף שיש בלולב, שכל אחד ואחד מעליו מורכב משני עלים מחוברים יחדיו. אם-כן, גם בלולב עצמו מופיע מוטיב האחדות.

מסימניו של הדס כשר, שעליו מסודרים בשלשות ("תלתא בחד קינא"). זו כוונת הפסוק בהגדה "ענף עץ עבות". המספר שלוש מבטא את שלמות ה'קווים' השונים – ימין, שמאל ואמצע – ובהדס בא לידי ביטוי הרעיון, שכל שלוש ה'קווים' הללו יוצאים מנקודה משותפת אחת.

גם בערבה אנו מוצאים את מוטיב האחדות. הערבה נקראת בגמרא "אחווניא", משום שהיא גדלה בטבע באחוה עם ערבות אחרות – "אגודות-אגודות". אמנם כל ערבה היא אילן בפני עצמו, אך היא נוטה לגדול עם ערבות אחרות, וזה ביטוי לאחוה ולאחדות.

אחדות בלי לטשטש

הנה כך מבטא כל אחד ואחד מארבעת המינים של חג-הסוכות את עניין האחדות. הדגש כאן הוא לא על טשטוש ההבדלים, אלא דווקא על הבאת האחדות בתוך כל ההבדלים והשינויים. כל אחד מהמינים הללו (ועל-אחת כמה-יזכר) ארבעתם יחדיו) מבטא בדרכו-שלו את הרעיון, שאף שיש כאן ריבוי גוונים, ויש שינויים ויש הבדלים – בכל-זאת כולם מאוחדים יחדיו וכולם יוצרים במשותף מצווה אחת.

בכך ייחודה של האחדות שבאה לידי ביטוי בארבעת המינים על האחדות שמבטאת הסוכה. אמנם האחדות שעל-ידי הסוכה היא נעלה מאוד, אך אין היא יורדת לפרטים הקטנים. היא אחדות כללית, 'מלמעלה'. עניינם של ארבעת המינים הוא להוריד לרמה של פרטים ופרטי-פרטים את האחדות של הסוכה, ולהדגיש שגם בתוך מציאות של ריבוי פרטים וריבוי גוונים – יש נקודה משותפת של אחדות.

הכרה כזאת של אחדות ישראל נחוצה מאוד בימים האלה של ערב הגאולה האמיתית והשלמה, ובזכותה נזכה במהרה לשבת בסוכת עורו של לווייתן, בביאת משיח-צדקנו.

הלל מיוחד לקב"ה, שכתב לרגל המאורע. אז גם חשף את הסיבה האמיתית להחלטתו לכתוב בעצמו ספר-תורה. זה, למעשה, לב סיפורנו:

הרב זינגר נולד בעיר גרויסוורדאן

בחנוכה תשמ"מ ערך הרב זינגר סעודה לילדיו, לרגל סיום מלאכת הכתיבה (את האותיות האחרונות ממש הותיר לכתובה סמוך למועד הכנסת ספר-התורה). במהלך הסעודה נשא שיר-

שבטרנסילוניה. בגיל צעיר התייתם מאביו ועבר להתגורר אצל סבו, שהיה רבה של אחת מ'שבע הקהילות' באוסטריה. בבחרותו למד בהונגריה. מלחמת-העולם השנייה תפסה אותו בישיבה בפרשבורג. הישיבה נסגרה ותלמידיה שולחו לבתי-הם.

לאחר שחזר לעיר-הולדתו, תפס את אומנות אביו, שהיה איש-חינוך. כעבור זמן-מה התחתן. למחרת החתונה שילחוהו הגרמנים למחנה-עבודה. משם התגלגל לאושוויץ ומוספר במספר אישי על זרועו.

מכיוון שהיה בריא וכשיר לעבודה הועבר משם הלאה. הוא הגיע עד החזית הרוסית, שם חלה בטיפוס ושכב על סף-מוות זמן ממושך. פעם אחת שמע את הסובבים אותו חולקים ביניהם את ה'שלל' שישאיר לאחר מותו... אחד נתן עינו בשמיכתו, אחר חמד את נעליו, וכך הלאה.

כשהמוות כבר עמד להכריעו הובסו הגרמנים. חיילי הצבא האדום המשתחררים שילחוהו לטיפול רפואי וכך ניצלו חייו. לאחר מכן שב לגרויסוורדאן ואל רעייתו, שממנה נפרד פחות מיממה לאחר שהתחתנו.

גם עליה עברו תלאות רבות – באושוויץ ובמחנות-כפייה.

באחד הימים הראשונים לשובו הביתה הזדמן למקום כלשהו ולעניין נגלה מחזה שזעזע אותו עד היסוד – על הרצפה התגוללו בביוון נורא גוולי ספר-תורה. בראותו זאת אמר לעצמו כי מכיוון שחזה במחזה הנורא הזה, שומה עליו לקבל עליו תיקון לדבר. באותה שעה נדר בליבו כי לכשיזכהו הקב"ה להגיע אל המנוחה ואל הנחלה – יכתוב בעצמו ספר-תורה מהודר.

כעבור זמן קצר הגיעו הרב זינגר ורעייתו למחנה-עקורים על גבול אוסטריה ושווייץ, שם גם נולדה להם בתם הבכורה. רוב יהודי המחנה היגרו משם לארה"ב, אך הרב זינגר נמשך לארץ-ישראל. בהגיעו ארצה רכש עם קרוב-משפחה משאית ופטישי-אוויר. בתקופה הבאה עבד בחציבה והשתתף בהכנת התשתית למקומות שונים; בין השאר לבניין הכנסת, לכביש דימונה ולסמינר בית-יעקב הישן בירושלים.

לאחר זמן נקרא הרב זינגר לדגל – לסייע בהקמת תלמוד-התורה של 'חוג חתם-סופר' בבני-ברק. הוא היה המורה הראשון במוסד ולאחר מכן מנהלו. אף-על-פי שראה ברכה רבה בעמלו – חש תמיד כמי שטרם קיים את נדרו.

ההושענא-רבה תשמ"א, שעות אחדות לפני כניסת החג, קויים הנדר. את שמחתו של הרב זינגר בשמחת-תורה של אותה שנה – אין לתאר.

(תודתנו לר' יחיאל זינגר מבני-ברק, שיספר את הסיפור על חתונו הרב יצחק זינגר ז"ל, שנפטר בכ"ח באדר תשס"ד)

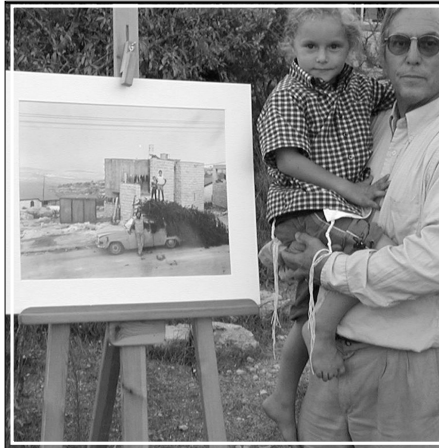
אלף סוכות בבית אחד

צילום בבית-הספר הגדול לצילום אשר ברוצ'סטר. המשיכה לצילום קיננה בו מילדותו. אביו, יצחק חליפות במנהטן, היה בצעירותו חובב צילום, אך מעולם לא סיפר על כך לבנו. יום אחד, כשירד יוסף לקומת המרתף של ביתו, מצא שם מעבדת צילום ישנה ומאובקת. הוא נטל את ציוד הצילום, התבונן בו בסקרנות של ילד ומאז לא עזבו.

ללמוד סוכה ולצלם סוכות

בשנת תשל"א עלה ארצה. לאחר ארבע שנות מגורים בצפון הארץ הוזמן ללמוד צילום ב'בצלאל', וזו גם עבר לאלון-שבות. הרעיון להתחיל לצלם סוכות נולד אצלו במקביל להחלטה שקיבל – לקראת חג הסוכות תשמ"א – ללמוד בעיון את מסכת סוכה.

הוא צילם אלפי סוכות. מתוכן בחר להדפיס, כאמור, אלף תמונות. במרצת הזמן למד, לדבריו, לאפיין מקומות על-פי הסוכות שבהן. תנו לו סוכה, והוא יאמר לכם אם היא מעיירת-פיתוח, מעיר בורגנית, מירושלים, מבני-ברק או מאזור הערבה. סוכות בעין העדשה.

כהן הצלם: "תנו לי סוכה ואומר לכם מהיכן היא"

תלויים על החבל – שהתגנבו לתמונה. אני זוכר שצילמתי בשכונת החרדית בבית-שמש לקראת סוף בנייתו. לפני כל בית עמדה סוכה. זה היה מחזה שמאוד ריגש אותי – בית-הקבע עוד לא גמור אך דירת-העראי כבר עומדת על תילה". לפני ארבע שנים הוצגו תשעים מתצלומיו של יוסף בתערוכה במוזאון-ישראל.

מעבדה מאובקת

יוסף כהן (59) הוא בעל תואר שני בצילום ומורה ותיק לצילום באקדמיה לאמנות ולעיצוב 'בצלאל'. הוא נולד וגדל בניו-יורק ובבחרותו למד ב'שיבה יוניברסיטי'. לאחר מכן הלך ללמוד

ביתו של יוסף כהן, תושב אלון-שבות שבגוש-עציון, מצוי, ככל הנראה, אוסף התצלומים הגדול בעולם של סוכות בארץ-ישראל. כאלף תצלומים אמנותיים, שהודפסו באיכות גבוהה על לוחות בגודל של ארבעים על חמישים ס"מ. סוכות ממאה-שערים הירושלמית ומנווה-צדק התל-אביבית; סוכות של עולים חדשים בנתיבות ושל קיבוציניקים ברמת-הגולן; סוכות שסוככו במחצלות קש, בענפי דקל או באיקליפטוס; סוכה-ניידת של חב"ד וסוכה על מרפסת קטנטנה במרומי הקומה התשיעית בבני-ברק; כאלה שצולמו בצהרי יום, במדומי חמה או לאור הירח; עם אנשים ובלי, בקיצור – כל וריאציה אפשרית של סוכה.

את כל התצלומים הללו צילם יוסף בעצמו. למעלה מעשרים שנה נהג לצאת בימי חול-המועד ולתור את הארץ ועמו ציוד צילום כבד ומקצועי. בעיניים של צייד מיומן תר אחר כל סוכה מיוחדת, בחן זוויות לא-צפויים, המתין בסבלנות להתרחשות כלשהי שתהפוך את התמונה לחיה ונושמת. יריעה מתנופפת, ילד פותח דלת, משפחה סועדת.

הבית בבנייה, הסוכה – בנויה

באחד התצלומים, למשל, נראה הרב ישראל רוזן, רבו של אלון-שבות, יושב ליד השולחן, לומד גמרא, לצידו אחד מילדיו וקרן-אור חודרת לתוך הסוכה ונוגעת בהם. "זה האור של המצווה", אומר יוסף בפרשנות של אמן.

"לא מדובר בתיעוד עצמים", מבהיר יוסף. "יש כאן הרבה מאוד עומק אנשי לצד היבטים של מנהג, מסורת, תנאים סביבתיים ועוד. אפשר לראות בצילומים כרוזת פוליטיות, שעוני גז ומים ובגדים

קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי

מבטחים זוכים

עושים ביטוח מקיף לרכב או ביטוח דירה כולל רעידת אדמה וזוכים בזוג משקפי שמש יוקרתיים של אופטיקנה

חמיניים בביטוח כהלכה

1800-39-33-39

פילהרמוניה בע"מ

קחו מ-

סדרת האלבומים של פילהרמוניה

סדרת האלבומים של מונה

ואתם עמוק בעולם הנגינה

לפרטים טל: 1-700-704-120

פִּינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ברכת 'לישב בסוכה'

שאלה: כשאוכלים עוגות או פירות בסוכה, יש לברך 'לישב בסוכה'?

תשובה: נאמר בתורה: "בסוכות תשבו שבעת ימים", ופירשו חז"ל "תשבו – כעין תדור". כלומר, בימי חג-הסוכות נעשית הסוכה ביתו העיקרי של האדם. על-כן מצוות הישיבה בסוכה כוללת כל דבר שדרך האדם לעשותו בביתו: אכילה ושתיה, שינה, לימוד תורה, שיחת רעים וכו'. בלילה הראשון, חובה לאכול בסוכה לפחות 'כזית' לחם.

מדן התלמוד צריך לברך על הסוכה בכל פעם שנכנסים לתוכה, גם אם אין אוכלים בה; אולם למעשה כתבו הפוסקים, שמברכים רק על הקביעות העיקריות – האכילה – והיא פוסרת את כל שאר הדברים הנעשים בסוכה.

אכילת לחם בשיעור של יותר מ'כביצה' (ששיעורה: לשיעורי תורה – 54 סמ"ק, ויש נוהגים – 100 סמ"ק) מחייבת לכל הדעות ברכת 'לישב בסוכה'.

המקדש על היין מברך 'לישב בסוכה' לאחר סיום הקידוש, והשומעים אומרים אותה בישיבה, לאחר ברכת 'המוציא'. ויש נוהגים לברכה בעמידה ומיד אחר-כך יושבים לברך 'המוציא'.

עוגות ושאר מיני מזונות מעל השיעור האמור, חייבים לאכלם בסוכה. למנהג חב"ד – מברכים 'לישב בסוכה', אולם יש נמנעים מלברך, ואחרים נוהגים לברך רק כשאכילה זו באה לקבוע 'קידוש במקום סעודה'. הספרדים מברכים על עוגות רק כשהן בשיעור המתאים לקביעת סעודה (בנטילת ידים וברכת המוציא). שתיית תה או קפה עם כיבוד אחר, שהדרך לאכלם בבית בתורת קביעות, חייבים לעשותה בסוכה, אך ללא ברכה.

כבר במשנה מוזכר כי רצוי שלא לאכול ולשתות מאומה, אפילו מים, מחוץ לסוכה. למנהג חב"ד מהדרים בכך, אך אין לברך על כך 'לישב בסוכה'.

מקורות: סוכה מה סע"ב ומרדכי שם. שו"ע או"ח ונו"כ סי' תרלט ותרמג. שו"ע אדמו"ר הזקן ומשנ"ב שם. שו"ת יחיה דעת ח"א סי' סה. ספר המנהגים חב"ד עמ' 67. אוצר מנהגי חב"ד עמ' 5. וראה שערי ה' ומנהג או"ח ח"ב סי' רסח.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג כחביות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): "יודיקה", 1-700-704120

